

sig efter dem, kunde han lige saa gjerne være bleven hjemme, og da havde rigtignok Afrikas Kaart været blankere, end det nu er. Det nytter i ethvert Tilfælde ikke at ville gjøre Stanley til Menneskejæger, og fra en Missionsexpedition, der netop efter en Indbydelse gennem ham, har rejst til Kong Mtesa i Uganda, har man intet hørt om Grusomheder, skjønt denne Expedition paa et længere Stykke Vej har gennemrejst Egne, hvor Stanley havde set sig nødsaget til at sætte haardt mod haardt. For disse Egenes Vedkommende har altsaa ikke den af Stanleys Modstandere udtalte Spaadom, at det vilde være vanskeligt at rejse i hans Fodspor, stadfæstet sig. For sine Folks Velvære sørgede han altid saa godt, som det var muligt, og den Omstændighed, at han fulgte dem rundt Kap til deres Hjemstavn i Sansibar, hvor der flød mange Taarer, da han sagde dem Farvel, synes at vidne om, at han ikke er den haardhjærtede Bøddel, som nogle have villet gjøre ham til.

Videnskabelige Resultater i Ordets strengere Betydning bringer Stanley næppe; han har haft for travlt med selve Expeditionen til at kunne faa taget den Mængde

Observationer som Cameron, og Livingstones Missionsvirksomhed ligger ikke for ham; men Folk, der saaledes som han gaa igjennem tykt og tyndt, ere uundværlige, og den Fynd og Klem, hvormed han har løst de Opgaver, han havde paataget sig, maa vække den største Beundring. Hans Opdagelse af Kongo-Flodsystemets mægtige Vandvej vil faa en overordentlig Vigtighed, og den Tid er maaske ikke saa fjærn, da Kapitalen kaster sig over Handelsforetagender i de af ham gennemrejste Egne, hvis herlige Produkter og tætte Befolkning kun vente paa at blive dragne med ind i Verdenshandelen. Negeren vil ikke som Kariben, den nordamerikanske Indianer og Sydhavsboen gaa til Grunde ved at blive stillet lige over for den evropæiske Civilisation, og det rige Mellemafrika vil for Kapitalen — det bliver vel ogsaa her engelske Pengemidler, som komme til at gjøre Udslaget — uden Tvivl blive et andet Østindien, der vil faa udstrakt Brug for Bomuldstøjer, Maskiner, Værktøj, Vaaben o. s. v., og som til Gjengjæld kan byde Verdensmarkedet en Overflødighed af de tropiske Jordstrøgs herligste Frembringelser, hentede saa vel fra Dyr- og Planteriget som fra Bjærgenes indre.

Febergummitræet,

et Foredrag af Tyge Rothe, kgl. Slotsgartner.

Imod hvilke af Jordens Egne man end vender Blikket, det være sig til videnskabelig Granskning eller med det almindeligere Formaal at skaffe sig en samlet Oversigt over Omverdenen, vil man snart nødes til at indrømme, at Plantevæksten er en af de væsentligste Faktorer til at bestemme de enkelte Egenes Udseende og Særkjendelighed. Dette er dog ikke alene en Følge af det umiddelbare Indtryk, som man modtager af Planteverdenen, men hidrører tillige fra, at dennes Tilstedeværelse, dens særegne Optræden eller — hvad jo ogsaa forekommer — Savnet af den øver stor Indflydelse paa de paagjældende Jordstrøgs Væjrforhold, i Reglen staar i nøje Vexelvirkning med Jordbundens Beskaffenhed og til en vis Grad betinger Landets Anvendelighed for Menneskeheden. Plantevæksten er altsaa et meget vigtigt *geografisk Moment*, og af denne Grund kan man vist have Ret til her at henlede Opmærksomheden paa et Træ, som i den forholdsvis korte Aarrække, der er hengaet, siden dets flersidige Nytte er bleven mere kjendt og dets Dyrkning udbredt ud over dets Fædrelands Grænser, allerede har givet store Landstræk-

ninger et helt andet Udseende og samtidig en Værdiforøgelse, som vanskelig kunde tænkes tilvejebragt saa hurtig eller saa grundig ved noget andet ligesaa overkommeligt Middel.

Eucalyptus globulus gaar i sin Hjemstavn, Avstralien, almindelig under Navnet „det blaa Gummitræ“ til Adskillelse fra de ikke faa andre Arter af samme Slægt, der for Resten ikke maa forveksles med Gummifigentræet (*Ficus elastica*) fra samme Verdensdel, af hvilket der udvindes Viskelæder, og som i smaa Exemplarer er en yndet Prydplante i vore Vækthuse og Stuer, men som hører til en hel anden Plantefamilie end *Eucalyptus*. *Febergummitræet*, eller ogsaa alene *Febertræet*, er det Navn, hvorunder det er blevet udbredt som Kulturplante over det store Omraade, det nu indtager, og det skyldes naturligvis den bestemte velgjørende Egenskab, hvorpaa Navnet tyder. En god videnskabelig Beskrivelse af *Eucalyptus globulus* har Labillardière allerede givet 1792 i Beretningen om den Rejse, der paa den franske Regerings Foranstaltning foretoges for at finde La Pérouse; men

først langt senere har man begyndt at gjøre den nuværende udstrakte praktiske Brug af dette Træ. Som Mænd, der have Fortjeneste af at have bragt Kundskab om Febergummitræet ud i en videre Kreds og at have fremkaldt dets Dyrkning i stor Stil, kan man især nævne Engelskmanden Sir W. Macarthur, Franskmanden Prosper Ramel og den virksomme Direktør for den botaniske Have i Melbourne, Slesvigeren Baron Ferd. von Müller.

Eucalyptusslægten hører til Myrternes Familie, der omfatter omtr. 80 Slægter med tilsammen henad 2000 Arter, som til Trods for deres Overensstemmelse i visse, for den botaniske Systematik væsentlige Forhold have et meget afvigende Udseende, bl. a. i Henseende til Størrelsen; vi have saaledes paa den ene Side *Myrtus nummularia* paa Ildlandet og Falklandsøerne, der kun bliver faa Tommer høj, og kunne som Modsetning dertil fremdrage *Eucalyptus globulus*, der hører til Planteverdenens Kæmper. Det er dog ikke just sin Artsrigdom, Myrtefamilien skylder den Anseelse, den nyder, men især den store Mængde nyttige Frembringelser, som den stiller til Menneskenes Raadighed. Og skjønt ingen af dens Arter har sit Hjem hos os, ja end ikke ved Dyrkning vil kunne bringes til i det fri at udholde vore Vintre, ere dog ikke faa af dem enten igjennem deres Produkter eller ved Exemplarer fra Stuer og Væxthuse godt kjendte ogsaa her til Lands. Som saadanne kunne vi nævne: den almindelige Myrte (*Myrtus communis*) fra Sydevropa, med hvis Grene og Blomster mangan Kvinde har været prydet paa sin største Højtidsdag, og som afgiver et ypperligt Ved til mange Brugs-gjenstande. Fremdeles Granatæbletræet (*Punica Granatum*), der er en ikke lidet brugt Prydplante fra Middelhavslandene, og hvis Frugter ere spiselige, ligesom ogsaa dets Bark og Blomster bruges som Lægemiddel; Krydernellike-træet (*Caryophyllus aromaticus*) fra Molukkernes, der giver de i Handelen velkjendte Nelliker, som ere Træets tørrede Blomsterknopper, og som i Udseende minde om smaa rundhovede Søm; Pimentmyrten (*Pimenta aromatica*) fra Mellemamerika, hvis umodne Bær bruges tørrede under Navn af „Allehaande“; Guavabærtræet (*Eugenia floribunda*), hvoraf de smaa, kirsebærlignende Frugter bruges til Guava-Rum; *Amomis acris* fra Vestindien, af hvis Blade og Bær der laves Bayrum o. s. v. Desuden udvindes der medicinske Ænner, Parfumeolier, Harpixer til teknisk Brug, velsmagende Drikke, Gavntømmer m. m. af mange andre af Myrtefamiliens Arter, hvis Navne og Produkter imidlertid ere mindre kjendte uden for Fagmændenes Kreds; det allerede nævnte turde dog være tilstrækkeligt til at godgjøre, at Febergummitræet er af ædel Byrd.

Det Hjem, som Naturen har anvist *Eucalyptus globu-*

lus, er Van Diemens Land og den sydøstlige Del af det avstralske Fastland, og hvor vi ellers træffe det paa Jordkloden, maa vi regne det for at være indført. Plantens Udseende er ret eget, og særlig er det paafaldende, hvor meget det forandrer sig efter de forskjellige Alders- og Udviklingsstrin. Allerede de første to Blade, som man ser efter Spiringen, de saakaldte Kimblade, afvige fra de fleste andre Planters; de ere nemlig omvendt hjerteformede og stærkt kløvede. Stængelbladene for de første Aar sidde parvis over for hinanden og mangle Stilke; de ere fremdeles bredt-lancetformede og ligesom de unge Grene, hvorpaa de sidde, af blaalig Farve. De Stængelblade, der udvikles, naar Planten har naaet 5 til 6 Aars Alder, ere atter meget forskellige her fra; thi de sidde spredte hver for sig, de ere stilkede og have Form som en Segl eller en lille Krumsabel, samt — hvad der er af særdeles Betydning for Præget af de Skove, af hvilke *Eucalyptustræerne* udgjøre Hovedmassen — de ere stillede paa Kant. I *Eucalyptusskovene*, ligesom i det hele i de avstralske Skove, er der derfor slet ikke den Dunkelhed som i vore Skove. Stammen, der i sin første Ungdom er firkantet og vinget bliver som ældre trind, rank og som oftest grenløs i stor Højde. Som allerede antydtes foran, have vi her at gjøre med en af Jordens hurtigst og mest højtvoxende Træarter, og man har maalt Exemplarer af 350 Fods Højde og 100 Fods Stammeomfang nede ved Jorden. I denne Henseende synes Febergummitræet dog at overgaas bl. a. af en anden Art af samme Slægt, *Eucalyptus colossa* nemlig, hvoraf Pemberton Walcott i en Dal i Vest-Australien har maalt Exemplarer af 400 Fods Højde, ligesom man ogsaa af den kaliforniske Kæmpefyr (*Wellingtonia gigantea*) har truffet et Exemplar, der var 450 Fod højt og 116 Fod i Omfang. For at gjøre disse Størrelser anskuelige kan man mindes, at Rundetaarn har en Højde af 115 Fod, og at Egen og Bøgen hos os sjælden blive over 100 Fod og Skovfyrren 100—120 Fod høje, imedens kun Rødgrannen kan naa indtil 180 Fod.

Febergummitræets Bark er graalig med stadig afskallende ydre Lag, og der opstaar herved store lyse Partier paa Stammen, meget lignende de, som vi jævnlig se hos Platanerne. Blomsterne ere kun lidet fremtrædende. De sidde enkeltvis eller faa sammen, ere næsten stilkløse, med et hult, træhardt Bæger, der i Knopstanden lukker over det indre ligesom et Buddikelaag (deraf Slægtsnavnet *Eucalyptus*: *εὐ*, d. v. s. vel, *καλύπτω*, d. v. s. dækker eller tilhyller), hvorved det hele danner en rund Knop (deraf Artsnavnet: *globulus*, d. v. s. lille Kugle). Frugten er en Kapsel og indeholder en stor Mængde Frø-korn af saa ringe Størrelse og Vægt, at man kan regne, at der

findes over 160,000 spiredygtige Korn i hvert Pund Frø; — dette Forhold har naturligvis i væsentlig Grad lettet Febergummitræets Indførelse til andre Lande.

Iblandt de fortrinlige *Egenskaber*, der udmærke Febergummitræet, og have fremkaldt Træets store Udbredelse, bør man i første Række nævne: dets Evne til hurtig og kraftig at modvirke Feberudviklingen i sumpede Egne, der som Følge af Jordbundens Beskaffenhed ellers hjem-søges af denne Plage. Man mener, at denne velgjørende Virkning skyldes dels Træets Uddunstninger, der bekæmpe eller neutralisere det i Luftkredsen værende Sygdomsæmne, og dels det overordentlige store Forbrug, som Træet gjør af Jordbundens Fugtighed. Igennem sine Rødder op-suger det en paafaldende Mængde af det overflødige Grundvand, som er Hovedårsagen til de paagjældende Egenes Usundhed, og det omsætter dette Vand i en Form, der gjør det uskadeligt eller vel endog heldbringende for Sundheden. Noget for Febergummitræet særegent er dette visselig ikke; thi Opsugning af Vand fra Jordbunden er jo en fælles Følge af alle Landplanters Livsvirksomhed. Af denne Grund er det her til Lands en gammel Praxis at holde side Lavninger i taalelig Stand ved at tilplante dem med Elle- og Piletræer; den velkjendte gul-blomstrende, etaarige Solsikke (*Helianthus annuus*) har længe været særlig paaagtet for sit store Vandforbrug, og den dyrkes derfor i de sumpede Egne i Pendjab i Indien og paa flere Strækninger i det sydlige Rusland; ogsaa i Belgien i de usunde Lavninger i Scheldedalen er det Skik at omgive Boligerne med tætte Plantninger af Solsikker som et prøvet Forebyggelsesmiddel imod Sumpfeberen. Der er imidlertid en stor Forskjel paa Plantearternes Virkekraft i denne Henseende, og *Eucalyptus globulus* indtager heri et ualmindelig fremragende Standpunkt, hvortil Grunden vistnok bl. a. maa søges i Træets meget stærke Væxt; det er saaledes ikke ualmindeligt at træffe Aarsskud paa 8—12 Fods Længde. Ved Forsøg med afskaarne Grene, der henstilledes i fyldte Vandbeholdene, har man fundet, at de i Løbet af 12 Timer have optaget Vand til mere end tre Gange deres egen Vægt, som i den Tid selv var bleven forsvundet med 3 pCt., imedens Resten af Vandet var dampet bort igennem Bladene; Iagttagelser af voxende Træer have givet et endnu højere Resultat. Hvor stor eller ringe Vigtighed man nu vil tillægge slige Mængdeopgivelse, og hvad enten man mener, at Febergummitræets for Sundheden gavnlige Indflydelse kun skyldes den sidste af de to Virksomhedsformer eller dem begge i Forening, fore-ligger der uomstødelige Vidnesbyrd om, at *Eucalyptus globulus bringer den omtalte store Nytte*, overalt hvor de klimatiske o. l. Forhold i det hele byde de Vilkaar,

hvoraf Træets gode Udvikling afhænger. — Af de talrige officielle Meddelelser, som efterhaanden ere bragte til almindelig Kundskab, kan efterstaaende korte Uddrag maaske give nogen Forestilling om Sagens Betydning.

Engelskmændene prøvede første Gang Febergummitræet paa Kap for vel en Snæs Aar siden og opnaaede ved de deraf gjorte Plantninger i Løbet af tre Aar helt at fjærne de uheldige klimatiske Forhold i Koloniens usunde Del. — Til Algérien indførtes det noget senere efter en stor Maalestok. Et af Vandløb gjennemskaaret Distrikt, fem Mile fra Byen Algier, var i særligt Vanry for sin pestsvangre Luft; i Vaaren 1867 plantede man her omtrent 13,000 Exemplarer af *Eucalyptus globulus*, og i samme Aars Juli Maaned, Febertidens Begyndelse, havde de allerede naaet 9 Fods Højde, og de friede snart Egnen aldeles fra de ellers dér regelret herskende epidemiske Sygdomstilfælde. I Nabolaget af Konstantine var en større Landstrækning ligesaa ilde hjemstødt; den var dækket med Morads baade Sommer og Vinter; men ved 14,000 Exemplarer af disse Træer, der sattes i en indbyrdes Afstand af 30 Fod, blev Jordbunden i Løbet af fem Aar bragt i passende Tørhedstilstand, og Indbyggerne nyde efter dette et ypperligt Helbred. Ved Mockta-Jærnminerne, et Stykke ind i Landet fra Bona, plantedes 1868 Febertræet med samme gode Virkning. I det sydøstlige Frankrig, i Departementet Var, ligger en Jærnbane-station under Omgivelser, der oprindelig vare saa usunde, at Tjenestepersonalet maatte afløses hvert Aar. Plantning af 30—40 Febergummitræer afhjalp Ondet helt. — Ved Rom ere bl. a. de nærmeste Omgivelser af Camaldulenser-klostret meget sumpede, og den saakaldte „Malaria“ huserede derfor stærkt hver Sommer. 1870 anlagdes en *Eucalyptus* Plantage, der trivedes godt, og allerede 1873 hengik hele Aaret uden et eneste Feberanfald blandt Klosters Beboere. — Paa Cuba er al Slags Sumpfeber næsten ophørt overalt hvor man har plantet disse Træer.

Slige Meddelelser foreligge nu i stor Mængde; men de her nævnte turde vel regnes for tilstrækkelig oplysende.

Hermed er imidlertid ingenlunde udtømt, hvad der kan siges til bedste for denne Plante. Vedet afgiver et fortrinligt Tømmer; det er haardt og derfor vistnok vanskeligt at bearbejde, men til Gjengjæld stærkt og varigt, og det skal paa Grund af sine Safters Ejendommelighed være skyet af Pæleorme o. l., hvorfor det anbefales til Skibsbrug, Bolværksbygning m. m. Da Træet, som tidligere sagt, bliver meget højt og har en smækker, grenfri Stamme, kan det deraf tilvirkede Tømmer ogsaa faa anseelige Dimensioner. I Aaret 1855 havde man saaledes i Træets Hjemstavn udskaaet en Planke paa 160 Fods Længde, 20 Tommers Breddé og 6 Tommers Tyk-

kelse, og det var Hensigten at sende den til Udstillingen i Paris; men der kunde desværre paa det Tidspunkt ikke opdrives noget Skib, som vilde inddrage dette noget uhandelige Stykke Fragtgods, og Planken kom derfor ikke til at opfylde denne Del af sin Bestemmelse. For Resten maa hertil bemærkes, at Ferd. von Müller i sin i Juni 1871 i Melbourne udgivne „Forest culture in its relation to industrial pursuits“ udtaler, at meget gamle Eucalyptustræer jævnlig ere daarlige i Stammens midterste Dele, imedens han paa den anden Side oplyser, at Træer, der skulle bruges til Jærnbanesveller o. l., ikke bør fældes, før de have naaet 20 til 25 Aars Alderen. Den vel kjendte tyske rejsende og Romanforfatter Fr. Gerstäcker, der 1849—52 gennemstrefede Australien, og var den første Evropeer, som besøgte Murrayfloden i en af en Gummitræstamme af ham selv forfærdiget Kano, udtrykker sig temmelig uvillig om Eucalyptus. Han paa- staar, at kun enkelte af Eucalyptusarternes Ved spalter godt for Øxen, at det hos dem alle er altfor haardt og saa tungt, at det gaar til Bunds i Vandet ligesom Bly; han klager ogsaa over, at de fleste større Træer, som han undersøgte for deriblandt at udvælge ét til sit Fartøj, vare angrebne af Raaddenskab i Midten, især alle de, som stode paa fugtig Bund. Han nævner imidlertid i denne Sammenhæng ikke udtrykkelig Eucalyptus globulus, og da der af denne Slægt gives mange andre Arter i den af ham gennemrejste Egn, hvor Arten globulus tilmed ikke har sit Hovedsæde, er der i hvert Fald Mulighed for, at hans Misnøje ikke omfatter vort Feber-Gummitræ, hvilket der fra saa mange Sider ogsaa for Gavntømme- rets Vedkommende ydes megen Ros.

Blandt de Æmner, som lade sig uddrage af Febergummitræet, bør nævnes *Potaske*. I Egne, hvor Samkvæmsmidlerne ere for lidt udviklede til, at den egentlige Vedhandel kan trives, er dette, som man véd, et Produkt, det nok kan lønne sig at tilvirke; det skaffes til Veje ved Forbrænding af Træet og Behandling af Asken, og her- til kunne i alt Fald de mindre værdifulde Dele af Plan- ten, saa som Kviste og Løv, bruges. Den danske Bøg er meget righoldig paa dette Æmne; men i Amerika, som frembringer og især tidligere har frembragt store Mængder af denne Handelsvare, bruger man hertil især de i saa Henseende noget ringere Ælme- og Ahorntræer, i Sam- menligning med hvilke Eucalyptus globulus af lige Mængde Raaemne giver over dobbelt saa megen Potaske, nemlig 21 pCt. imod 10 pCt. — *Flygtige stærkt lug- tende Olier* kunne udvindes især af de unge Grenspidser og af Bladene, af hvis Stofmasse de efter Ferd. v. Müllers Sigende udgjøre omtr. 2 pCt., og de have allerede faaet en udstrakt Brug i Parfumehandelen.

Foruden at spille en vigtig Rolle ved Forebyggelsen af Sumpfeberens Udvikling giver Eucalyptus globulus os ogsaa ligefrem et *Lægemedel* imod flere Sygdomme. Dette indeholdes i Barken og i Bladene og tilberedes til medicinsk Brug i forskellige Former saa som Tinktur, Sirup, Afkog, Piller, m. v. Under en temmelig udstrakt Brug har det vist sig at være virksomt helbredende særlig ved Malariasygdomme og Koldfebre, ligesom det ogsaa omtales som gavnligt imod Bronchiallidelser og rheumatiske Onder og skal have en gavnlig Indflydelse paa Fordøjelsen. Den nyere lægevidenskabelige Litteratur indeholder mange Meddelelser fra fremragende sydevro- pæiske Læger, hvori Eucalyptus-Præparater stærkt anbefales; men den Mening, at man hér havde truffet et Æmne af nøjagtig samme Egenskaber som det, der findes i den navnkundige Kinabark*), er bleven tilbagevist ved Kemikeren Broughton's omhyggelige Analyser. Efter den tyske Læge Herm. Oeffingers Iagttagelser er det imidlertid kun de stilkede, smallere Blade, som bør bruges i Medi- cinen, og man har heri maaske Forklaringen til, at enkelte mene at have sporet ringere Virkning, end man ventede af dette Middel, da de muligvis have faaet det uddraget af de stilkløse og bredere Blade fra yngre Planter. Lægen Gimpert i Cannes har nylig indført en ny Fremgangsmaade ved Saarbehandling, i det han i Steden for Charpi eller lignende Sager til Forbinding bruger Eucalyptusblade, der ej alene skulle have vist sig helbredende for Saarene, men ogsaa holde dem fri for enhver Udvikling af ubehagelig Lugt. Brugte i Cigaretter tillægges der Febertræets Blade en gavnlig Virkning paa astmatiske Tilstande og andre Former for Svaghed i Aandedrætsredskaberne. Saa vel under den store Udstil- ling i Paris 1867 som ved Udstillingen i Kensington i London 1874 forefandttes saadanne Cigarer i forskellige Former.

Fluer, Myg, Moskitoer o. l. skulle i alle Egne, hvor Febergummitræet er blevet indført, vise paafaldende Utilbøjelighed til at komme i Nærheden deraf. At dette ikke gjælder samtlige Arter af disse Insekter, fremgaar dog deraf, at Eucalyptusskovene i Træets oprindelige Hjemstavn ingenlunde forjage alle slige Dyr. Imidlertid foreligger der fra det franske Senegambien, hvor Feber-

*) Kinatræet (*Cinchona Condaminea*), der ligesom Kaffe- træet hører til Krapfamilien, har hjemme i Perú og Columbia og voxer i 5—7000 Fods Højde over Havfladen. Kinabark som Lægemedel bragtes 1640 første Gang til Evropa af Grevinde Cinchon, der førte det med fra Lima. Nu dyrkes Træet ogsaa uden for sin Hjemstavn, saaledes paa Djava.

gummitræet alt en Tidlang har været under Dyrkning og trives ypperlig, en Beretning fra Prosper Ramel, som siden 1865 har iagttaget, at de graadige Græshoppesvarme, hvis Millioner Dyr ellers opæde alt grønt, ja end ikke lade Spor tilbage af Naalene paa selv de mest harpixholdige Naaletræer, dog gaa rent af Vejen for Eucalyptus globulus.

At Febergummitræet allerede har faaet en virkelig storartet *Udbredelse* som Kulturtræ i alle Verdensdele, vil næppe overraske nogen, der kjender dets mange ovenfor nævnte ypperlige Egenskaber og flersidige Anvendelighed. Hertil kommer endnu, at det, selvfølgelig med en vis Begrænsning, kan trives vel under temmelig ulige Varmeforhold. Indførelsen til de uden for dens naturlige Hjem værende Lande er utvivlsomt i Førstningen foregaaet i det Øjemed at tilvejebringe en Forbedring af Sundhedsforholdene i Egne, som særlig trængte dertil; men Plantningerne ere efterhaanden ogsaa udbredte til andre Steder, som fortrinsvis havde Trang til et hurtigvoxende Skovtræ, der baade kunde ventes at ville give et ligefremt materielt Udbytte og at kunne bryde Vinden, yde Skygge o. s. v. I Novemberheftet for 1877 af „Nature“ meddeler Arthur Nicols saaledes, at da han for nogle Aar siden i Uruguay undersøgte en dengang otte Aars gammel Plantning af Febergummitræer, fandt han Exemplarerne gjennemsnitlig 40 Fod høje samt mange af dem af 3 Fods Omfang i Brysthøjde, og deres Blade vare saa yppige, som han næppe havde truffet dem i Avstralien hos den samme Plantart. Det var et rent Stykke Pampaslette, hvor disse Træer havde kæmpet sig frem til Trods for de „sorte Myrer“, der ellers ere saa ødelæggende for alt Løvværk, og uden at lade sig kue af de frygtelige Storme, der feje hen over disse aabne Landstrøg. Ligesom i Uruguay udbredes det stærkt i den nærliggende argentinske Republik og paa Cuba, og det er baade udplantet i de nordamerikanske Savanner og i flere andre dertil egnede Landstrøg af Amerika.

I Afrika dyrkes Eucalyptus globulus nu i stor Stil i Kaplandet, der synes at være det første Sted i den gamle Verden, hvortil Træet indførtes i bestemt praktisk Øjemed, i Natal med tilgrænsende Lande paa den sydøstlige Side af Afrika, paa Madagaskar og de nærliggende Øer, i Ægypten, i Algérien, for hvis Kolonisation Feber-

gummitræet spiller en særdeles vigtig Rolle, og i Senegambien. I Asien nævnes Palæstina og Indien, dog kun for højtliggende Landstrækningers Vedkommende, i det de tropiske Lavlande i Indien som Følge af deres stærke Varme have haft Uheld med de dér foretagne Forsøg paa Eucalyptusdyrkning. Evropa har forholdsvis længe haft enkelte fritvoxende Exemplarer af det omhandlede Træ, og særlig kan man paa de for deres milde Vejrlag og exotiske Planteverden navnkundige borromeiske Øer i Lago maggiore træffe adskillige i smuk Udvikling og vel sagtens af omtrent tredive Aars Alder. Store Plantninger ere i det sidste Aarti blevne foretagne i Portugal; i Spanien er Træet siden 1864 blevet kraftig udbredt ved Bestyreren af Forsøgshaven i Barcelona; i Italien uddeler Regeringen uden Betaling aarlig mange Exemplarer, bl. a. til Agro romano; end videre dyrkes det i Sydfrankrig, i Østrigs sydlige Landskaber og i Grækenland.

Mange andre Steder rundt paa Jordkloden er der truffet Foranstaltning til Febergummitræets videre Dyrkning, og det har vistnok allerede faaet fast Fod i flere vigtige Landstrækninger foruden de her nævnte, skjønt der ved Udarbejdelsen af den foreliggende Meddelelse ikke har været tilstrækkelig nøjagtige Efterretninger derom til Raadighed. Endelig er det af Interesse for os at faa afgjort, om den omhandlede Plante tør ventes at kunne faa *økonomisk Betydning som Kulturtræ i Danmark*; men det maa afgjort besvares med „nej“. Nord for Alperne synes man ikke at kunne faa noget praktisk Udbytte af dets Dyrkning. Vistnok er det ikke saa faa Exemplarer, der efterhaanden kunne paavises især i belgiske og engelske Haver, hvor de forholdsvis uskadte have gennemgaaet flere Vintre i det fri; endog herhjemme har det lykkedes ved passende Fremgangsmaader at sikre enkelte Planter imod fuldstændig Bortfrysning; men de her voxende Exemplarer ville næsten aldeles mangle de Egenskaber, der give det normalt udviklede Træ dets rette Værd. Derimod vil Eucalyptus globulus herefter stadig hævde en Plads i flere af vore større Væxthuse som en ret heldig voxende Prydplante, og saaledes ogsaa her til Lands lette Adgangen til Kjendskab af dette virksomme Middel til at forandre vidtstrakte Egenes Vejrlags-Forhold og dermed muliggjøre deres Bebyggelse.